Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B ►C1 **KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2018/1522**

2018 m. spalio 11 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo nustatoma bendra nacionalinių oro taršos valdymo programų forma ◄

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 256, 2018 10 12, p. 87)

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 259, 2018 10 16, p. 43 (2018/1522)

▼B

▼C1

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2018/1522

2018 m. spalio 11 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo nustatoma bendra nacionalinių oro taršos valdymo programų forma

▼B

(Tekstas svarbus EEE)

1 straipsnis

Dalykas

Šio sprendimo priede nustatoma Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 10 dalyje nurodyta bendra nacionalinių oro taršos valdymo programų forma.

2 straipsnis

Forma

Valstybės narės, pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 10 straipsnio 1 dalį teikdamos Komisijai savo nacionalinę oro taršos valdymo programą, naudoja priede nustatytą formą.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼B

PRIEDAS

Bendra nacionalinės oro taršos valdymo programos forma pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnį

1. LAUKELIŲ APRAŠYMAS

Visi šioje bendroje formoje (P) pažymėti laukeliai yra privalomi, o pažymėti (N) neprivalomi.

2. BENDRA FORMA

2.1. **Programos pavadinimas, kontaktinė informacija ir interneto svetainės**

2.1.1. *Programos pavadinimas, kontaktinė informacija ir interneto svetainės (P)*

Programos pavadinimas	
Data	
Valstybė narė	
Kompetentingos institucijos, atsakingos už programos parengimą, pavadinimas	
Atsakingos tarnybos telefono numeris	
Atsakingos tarnybos e. pašto adresas	
Nuoroda į interneto svetainę, kurioje skelbiama programa	
Nuoroda (-os) į konsultacijos (-ų) dėl programos svetainę (-es)	

2.2. **Santrauka (N)**

Santrauka taip pat gali būti savarankiškas dokumentas (pageidautina ne ilgesnis kaip 10 puslapių). Tai turėtų būti glausta 2.3–2.8 skirsnių santrauka. Jei įmanoma, santraukai iliustruoti naudokite vaizdinę medžiagą.

2.2.1. *Nacionalinė oro kokybės ir taršos politikos sistema*

Politikos prioritetai ir jų santykis su kitose susijusiose politikos srityse nustatytais prioritetais	
Nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms suteikta atsakomybė	

2.2.2. *Vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones nuo 2005 m. padaryta pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir gerinant oro kokybę*

Sumažintas išmetamųjų teršalų kiekis	
Pažanga siekiant oro kokybės tikslų	
Dabartinis vidaus taršos šaltinių tarpvalstybinis poveikis	

2.2.3. *Numatoma tolesnė raida iki 2030 m., darant prielaidą, kad nebus keičiama jau priimta politika ir priemonės*

Numatomas išmetamųjų teršalų kiekis ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas (scenarijus taikant priemones)	
Numatomas poveikis oro kokybės gerinimui (scenarijus taikant priemones)	
Neapibrėžtumas	

▼B

2.2.4. *Politikos galimybės, į kurias atsižvelgta siekiant laikytis 2020 ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų bei pasiekti 2025 m. tarpinius išmetamųjų teršalų lygius*

Pagrindiniai politikos galimybių, į kurias atsižvelgta, rinkiniai	

2.2.5. *Atrinktos politikos ir priemonių, kurias numatoma priimti sektoriuje, santrauka, nurodant jų priėmimo, įgyvendinimo bei peržiūros tvarkaraštį ir atsakingas kompetentingas institucijas*

Susijęs sektorius	Politika ir priemonės			
	Atrinkta politika ir priemonės	Atrinktos politikos ir priemonių įgyvendinimo tvarkaraštis	Kompetentinga institucija (-os), atsakinga už atrinktos politikos ir priemonių įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą (tipas ir pavadinimas)	Atrinktos politikos ir priemonių peržiūros tvarkaraštis
Energijos tiekimo				
Energijos vartojimo				
Transporto				
Pramoninių procesų				
Žemės ūkio				
Atliekų tvarkymo / atliekų				
Horizontaliosios				
Kitos (nurodyti)				

2.2.6. *Suderinamumas*

Vertinimas, kaip įgyvendinant pasirinktą politiką ir priemones užtikrinamas suderinamumas su kitose susijusiose politikos srityse nustatytais planais ir programomis	

2.2.7. *Numatomas bendras politikos ir priemonių (taikant papildomas priemones, toliau – PP) poveikis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, oro kokybei savo teritorijoje ir kaimyninėse valstybėse narėse bei aplinkai ir su tuo susijęs neapibrėžtumas*

Numatomas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimas (PP)	
Lankstumo priemonių naudojimas (kai tinkama)	
Numatomas oro kokybės pagerinimas (PP)	
Numatomas poveikis aplinkai (PP)	
Metodikos ir neapibrėžtumas	

2.3. **Nacionalinė oro kokybės ir taršos politikos sistema**

2.3.1. *Politikos prioritetai ir jų santykis su kitose susijusiose politikos srityse nustatytais prioritetais*

Nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, palyginti su 2005 baziniais metais (%) (P)	SO_2	NO_x	NMLOJ	NH_3	Kietosios dalelės – $KD_{2,5}$
2020–2029 m. (P)					
Nuo 2030 m. (P)					

▼B

Nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, palyginti su 2005 baziniais metais (%) (P)	SO_2	NO_x	NMLOJ	NH_3	Kietosios dalelės – $KD_{2,5}$
Oro kokybės prioritetai. Su ES arba nacionaliniais oro kokybės tikslais susiję nacionaliniai politikos prioritetai (įskaitant ribines vertes, siektinas vertes ir įpareigojimus dėl poveikio koncentracijos) (P) *Taip pat galima daryti nuorodą į PSO rekomenduojamus oro kokybės tikslus.*					
Svarbūs klimato kaitos ir energetikos politikos prioritetai (P)					
Atitinkami susijusių politikos sričių, be kita ko, žemės ūkio, pramonės ir transporto, politikos prioritetai (P)					

2.3.2. *Nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms suteikta atsakomybė*

Išvardykite atitinkamas valdžios institucijas (P):	Apibūdinkite valdžios institucijos tipą (pvz., aplinkosaugos inspekcija, regioninė aplinkos agentūra, savivaldybė) (P): Jei tinkama, nurodykite valdžios institucijos pavadinimą (pvz., XXX ministerija, nacionalinė XXX agentūra, regioninė XXX tarnyba)	Apibūdinkite priskirtą oro kokybės ir oro taršos sričių atsakomybę (P): Pasirinkite tinkamą: — Politikos formavimo funkcijos — Įgyvendinimo funkcijos — Vykdymo užtikrinimo funkcijos (įskaitant, kai tinkama, patikras ir leidimų išdavimą) — Ataskaitų teikimo ir stebėsenos funkcijos — Koordinavimo funkcijos — Kitos funkcijos, prašome nurodyti	Šaltinių sektoriai, už kuriuos valdžios institucija atsakinga (N)
Nacionalinės valdžios institucijos (P)			
Regionų valdžios institucijos (P)			
Vietos valdžios institucijos (P)			

Prireikus pridėti daugiau eilučių

2.4. **Vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padaryta pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir gerinant oro kokybę, taip pat nacionalinių ir Sąjungos įsipareigojimų įvykdymo lygis, palyginti su 2005 m.**

2.4.1. *Vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padaryta pažanga mažinant išmetamųjų teršalų kiekį bei nacionalinių ir Sąjungos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų įvykdymo lygis*

Apibūdinkite vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padarytą pažangą mažinant išmetamųjų teršalų kiekį bei nacionalinių ir Sąjungos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo teisės aktų laikymosi lygį (P)	

▼B

Pateikite visas nuorodas (skyrių ir puslapį) į viešai prieinamus pagrindžiančius duomenų rinkinius (pvz., ankstesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų apskaitos ataskaitas) (P)	
Pateikite vaizdinę medžiagą, rodančią, kiek sumažintas išmetamųjų teršalų kiekis pagal teršalus ir (arba) kiekviename pagrindiniame sektoriuje (N)	

2.4.2. *Vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padaryta pažanga gerinant oro kokybę bei nacionalinių ir Sąjungos oro kokybės gerinimo įsipareigojimų įvykdymo lygis*

Apibūdinkite vykdant dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padarytą pažangą gerinant oro kokybę bei nacionalinių ir Sąjungos oro kokybės gerinimo įsipareigojimų įvykdymo lygį, nurodydami bent jau oro kokybės zonų (iš visų oro kokybės zonų), kuriose (ne)pasiekti ES oro kokybės tikslai, susiję su NO_2, KD_{10}, $KD_{2,5}$, O_3 ir bet kuriuo kitu taršos lygį viršijančiu teršalu (-ais), skaičių (P)	
Pateikite visas nuorodas (skyrių ir puslapį) į viešai prieinamus pagrindžiančius duomenų rinkinius (pvz., oro kokybės planus, šaltinių paskirstymą) (P)	
Žemėlapiai arba histogramos, rodančios dabartinę (bent jau NO_2, KD_{10}, $KD_{2,5}$, O_3 ir bet kurio kito problemą keliančio teršalo (-ų)) koncentraciją aplinkos ore, ir taip pat rodančios, pavyzdžiui, keliose oro kokybės zonose (iš visų oro kokybės zonų) baziniais metais ir ataskaitiniais metais (ne)pasiekti oro kokybės tikslai (N)	
Jei oro kokybės zonoje (-ose) nustatyta problemų, apibūdinkite, kaip padaryta pažanga mažinant didžiausias koncentracijos vertes, apie kurias pranešta (N)	

2.4.3. *Dabartinis nacionalinių taršos šaltinių tarpvalstybinis poveikis*

Kai tinkama, apibūdinkite dabartinį tarpvalstybinį vidaus taršos šaltinių poveikį (P) *Apie pažangą gali būti pranešama pateikiant kiekybinius arba kokybinius duomenis.* *Jei nebuvo nustatyta jokių problemų, pateikite tą išvadą.*	
Jei vertinimo rezultatams apibūdinti naudojami kiekybiniai duomenys, nurodykite duomenis ir metodiką, naudotus atliekant minėtą vertinimą (N)	

2.5. **Numatoma tolesnė raida, darant prielaidą, kad nebus keičiama jau priimta politika ir priemonės**

2.5.1. *Numatomas išmetamųjų teršalų kiekis ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas (scenarijus taikant priemones)*

Teršalai (P)	Bendras išmetamųjų teršalų kiekis (kt), atitinkantis x-2 arba x-3 metų (nurodyti metus) apskaitos duomenis (P)				Numatomas išmetamųjų teršalų kiekio sumažėjimas (%), palyginti su 2005 m. (P)			2020–2029 m. nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas (%) (P)	Nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas nuo 2030 m. (%) (P)
	2005 baziniai metai	2020 m.	2025 m.	2030 m.	2020 m.	2025 m.	2030 m.		
SO_2									
NO_x									
NMLOJ									
NH_3									

▼B

Teršalai (P)	Bendras išmetamųjų teršalų kiekis (kt), atitinkantis x-2 arba x-3 metų (nurodyti metus) apskaitos duomenis (P)				Numatomas išmetamųjų teršalų kiekio sumažėjimas (%), palyginti su 2005 m. (P)			2020–2029 m. nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas (%) (P)	Nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas nuo 2030 m. (%) (P)
	2005 baziniai metai	2020 m.	2025 m.	2030 m.	2020 m.	2025 m.	2030 m.		
$KD_{2,5}$									

Nurodykite susijusį scenarijaus taikant priemones prognozių, susijusių su 2020, 2025 bei 2030 m. ir tolesnio laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų įvykdymu, neapibrėžtumą (N)	
Išmetamųjų teršalų prognozių data (P)	

Jeigu iš numatomos raidos matyti, kad pagal scenarijų taikant priemones išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai nebus įvykdyti, 2.6 skirsnyje turi būti nurodyta papildoma politika ir priemonės, kurių reikia norint įvykdyti įsipareigojimus.

2.5.2. *Numatomas poveikis oro kokybės gerinimui (scenarijus taikant priemones), įskaitant numatomą įsipareigojimų įvykdymo lygį*

2.5.2.1. Kokybinis numatomo oro kokybės gerinimo apibūdinimas (P)

Pateikite kokybinį numatomo oro kokybės gerinimo ir numatomos tolesnės įsipareigojimų siekiant ES oro kokybės tikslų, susijusių su NO_2, KD_{10}, $KD_{2,5}$, O_3 vertėmis ir bet kuriuo kitu problemų keliančiu teršalu (-ais), įvykdymo lygio raidos (scenarijus taikant priemones) iki 2020, 2025 ir 2030 m. apibūdinimą (P) Pateikite išsamias nuorodas (skyrių ir puslapį) į viešai prieinamus pagrindžiančius duomenų rinkinius (pvz., oro kokybės planus, šaltinių paskirstymą), apibūdinančius numatomą gerinimą ir tolesnę įsipareigojimų įvykdymo lygio raidą (P)	

2.5.2.2. Kiekybinis numatomo oro kokybės gerinimo apibūdinimas (N)

Aplinkos oro kokybės direktyvoje nustatytos vertės	Numatomas oro kokybės zonų, kuriose tikslai nebus pasiekti, skaičius				Numatomas oro kokybės zonų, kuriose tikslai bus pasiekti, skaičius				Bendras oro kokybės zonų skaičius			
	Nurodykite bazinius metus	2020m.	2025m.	2030m.	Nurodykite bazinius metus	2020m.	2025m.	2030m.	Nurodykite bazinius metus	2020m.	2025m.	2030m.
$KD_{2,5}$ (1 m.)												
NO_2 (1 m.)												
KD_{10} (1 m.)												
O_3 (vidutiniškai ne daugiau kaip 8 val.)												
Kita (nurodykite)												

▼B

2.6. **Politikos galimybės, į kurias atsižvelgta siekiant įvykdyti 2020 ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus bei pasiekti 2025 m. tarpinį išmetamųjų teršalų lygį**

Šiame skirsnyje reikalaujama informacija pateikiama naudojant tuo tikslu EAA sudarytą politikos ir priemonių rinkinį.

2.6.1. *Informacija apie politiką ir priemones, į kurias atsižvelgta siekiant įvykdyti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus (ataskaitos teikiamos politikos ir priemonių lygmeniu):*

Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinio pavadinimas ir trumpas apibūdinimas (P)	Susijęs teršalas (-ai), pasirinkite tinkamą: SO_2, NO_x, NMLOJ, NH_3, $KD_{2,5}$, (P); juodoji anglis kaip $KD_{2,5}$ sudedamoji dalis, kiti (pvz., Hg, dioksinai, ŠESD) (N), nurodykite	Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinio tikslai (*) (P)	Politikos ir priemonių rūšis (-ys) (^) (P)	Pagrindinis ir tam tikrais atvejais papildomas sektorius (-iai), kuriam (-iems) daromas poveikis (†) (P)	Įgyvendinimo laikotarpis (įgyvendinimui atrinktų priemonių atveju – P)		Už įgyvendinimą atsakinga institucija (-os) (įgyvendinimui atrinktų priemonių atveju – P) Atitinkamai nurodykite pateiktas 2.3.2 lentelėje.		Informacija apie analizei naudotas metodikas (pvz., konkretūs modeliai ar metodai, pagrindiniai duomenys) (P)	Kiekybinis numatomas išmetamųjų teršalų mažinimo lygis (atitinkamai pagal atskirą politiką ir priemones arba politikos ir priemonių rinkinį) (kt, per metus arba kaip intervalas, palyginti su scenarijumi taikant priemones) (P)			Kokybinis neapibrėžtumo apibūdinimas (P, jei turima duomenų)
					Pradžia	Pabaiga	Tipas	Pavadinimas		2020m.	2025m.	2030m.	

Prireikus pridėti daugiau eilučių

Atsakymai į (*), (^) ir (†) pažymėtus laukelius pateikiami naudojant iš anksto nustatytus atsakymo variantus, kurie atitinka Reglamente (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos ir ataskaitų teikimo mechanizmo ir Įvyendinimo reglamente (ES) Nr. 749/2014 nustatytus ataskaitų teikimo įpareigojimus.

Atsakymai į (*) pažymėtą laukelį pateikiami naudojant toliau nurodytus iš anksto nustatytus atsakymo variantus (galima pasirinkti daugiau nei vieną tikslą, be to, galima nurodyti papildomų tikslų juos įrašant į skiltį „kita“) (P)

1. Energijos tiekimas:
   — atsinaujinančiosios energijos kiekio didinimas,
   — perėjimas prie mažiau anglingo kuro,
   — patobulinta neatsinaujinančiosios mažaanglės energijos gamyba (branduolinė),
   — nuostolių sumažinimas,
   — efektyvumo didinimas energetikos ir transformavimo sektoriuose,
   — taršos mažinimo technologijų diegimas,
   — kiti energijos tiekimo srities tikslai.
2. Energijos vartojimas:
   — pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas,
   — prietaisų energijos vartojimo efektyvumo didinimas,;
   — paslaugų/tretinio sektoriaus efektyvumo didinimas,
   — efektyvumo didinimas galutinio pramoninio naudojimo sektoriuose,
   — paklausos valdymas/mažinimas,
   — kiti energijos vartojimo srities tikslai.
3. Transportas:
   — taršos mažinimo technologijų diegimas transporto priemonėse, laivuose ir orlaiviuose,
   — transporto priemonių, laivų ir orlaivių efektyvumo didinimas,
   — perėjimas prie viešojo transporto arba nevariklinių transporto priemonių,

▼B

— transporto priemonių, laivų ir orlaivių (įskaitant elektrinius) alternatyvieji degalai,

— paklausos valdymas/mažinimas,

— sąmoningesnis vartotojų elgesys,

— geresnė transporto infrastruktūra,

— kiti transporto srities tikslai.

4. Pramoniniai procesai:

— taršos mažinimo technologijų diegimas,

— geresnė pramonės procesų metu neorganizuotai išmetamų teršalų kontrolė,

— kiti pramoninių procesų srities tikslai.

5. Atliekų tvarkymas/atliekos:

— paklausos valdymas/mažinimas,

— efektyvesnis perdirbimas,

— patobulintos apdorojimo technologijos,

— patobulintas sąvartynų tvarkymas,

— atliekų deginimas panaudojant energiją,

— patobulintos nuotekų tvarkymo sistemos,

— mažesnis šalinimas sąvartynuose,

— kiti atliekų srities tikslai.

6. Žemės ūkis:

— mažataršis trąšų/mėšlo naudojimas pasėliams ir pievoms,

— kita veikla, gerinanti pasėlių tvarkymą,

— patobulintas gyvulininkystės valdymas ir auginimo įrenginiai,

— patobulintos gyvulių atliekų tvarkymo sistemos,

— kiti žemės ūkio srities tikslai.

7. Horizontalieji tikslai:

— pagrindų politika,

— kelis sektorius apimanti politika,

— kiti horizontalieji tikslai.

8. Kita:

— Valstybės narės turi pateikti trumpą tikslo aprašymą.

Atsakymai į (^) pažymėtą laukelį pateikiami naudojant toliau nurodytus iš anksto nustatytus atsakymo variantus (galima pasirinkti daugiau nei vieną politikos ir priemonės rūšį, be to, galima nurodyti papildomų politikos ir priemonės rūšių, juos įrašant į skiltį „kita“) (P)

— šaltiniais grindžiamas taršos valdymas,

— ekonominės priemonės,

— fiskalinės priemonės;

— savanoriški/suderėti susitarimai,

— informavimas,

— reguliavimas,

— švietimas,

— moksliniai tyrimai,

— planavimas,

— kita, prašome nurodyti.

Atsakymai į (†) pažymėtą laukelį pateikiami naudojant toliau nurodytus iš anksto nustatytus atsakymo variantus (galima pasirinkti daugiau nei vieną sektorių, be to, galima nurodyti papildomų sektorių, juos įrašant į skiltį „kita“) (P)

— energijos tiekimo (apima kuro gavybą, perdavimą, paskirstymą ir saugojimą, taip pat energijos ir elektros energijos gamybą),

— energijos vartojimo (apima galutinių vartotojų, kaip antai namų ūkių, paslaugų teikėjų, pramonės ir žemės ūkio sektorių, kuro ir elektros energijos vartojimą),

▼B

— transporto,

— pramoninių procesų (apima pramonės veiklą, kurią vykdant medžiagos fiziškai arba chemiškai transformuojamos ir dėl to išsiskiria ŠESD, ŠESD naudojimą produktuose ir iškastinės anglies naudojimą ne energijos reikmėms),

— žemės ūkio,

— atliekų tvarkymo / atliekų;

— horizontalieji,

— kiti sektoriai, nurodykite.

2.6.2. *Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinių, į kurias atsižvelgta siekiant įvykdyti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus, poveikis oro kokybei ir aplinkai (P, jei turima duomenų)*

Jei turima duomenų, poveikis oro kokybei (nuoroda taip pat gali būti daroma į PSO rekomenduojamus oro kokybės tikslus) ir aplinkai	

2.6.3. *Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinių, į kuriuos atsižvelgta siekiant įvykdyti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus, sąnaudų ir naudos sąmata (N)*

Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinių pavadinimas ir trumpas apibūdinimas	Sąnaudos, susijusios su išmestu viena tona mažesniu teršalų kiekiu (EUR)	Absoliučiosios sąnaudos per metus (EUR)	Absoliučioji nauda per metus	Sąnaudų ir naudos santykis	Kainos metai	Kokybinis sąnaudų ir naudos sąmatos apibūdinimas

Prireikus pridėti daugiau eilučių

2.6.4. *Papildoma informacija apie Direktyvos (ES) 2016/2284 III priedo 2 dalyje nurodytas priemones, skirtas žemės ūkio sektoriui siekiant įvykdyti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus*

	Ar politika ir priemonės yra įtrauktos į nacionalinę oro taršos valdymo programą? Taip / Ne (P)	Jei taip, — nurodykite programos skirsnį / puslapį (P)	Ar politika ir priemonės buvo taikomos tiksliai? Taip / Ne (P) Jei ne, nurodykite atliktus pakeitimus (P)
A. **Išmetamo amoniako kiekio kontrolės priemonės (P)**			
1. Valstybės narės, atsižvelgdamos į 2014 m. JT EEK Geros žemės ūkio praktikos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio mažinimu, pagrindų kodeksą, parengia nacionalinį patariamąjį gerosios žemės ūkio praktikos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio kontrole, kodeksą, kurį sudaro bent šie elementai: a) azoto valdymas, atsižvelgiant į visą azoto ciklą; b) gyvulių šėrimo strategijos; c) mažai taršūs mėšlo skleidimo būdai; d) mažai taršios mėšlo laikymo sistemos; e) mažai taršios gyvūnų laikymo sistemos; f) galimybės apriboti amoniako, išmetamo naudojant mineralines trąšas, kiekį.			

▼B

	Ar politika ir priemonės yra įtrauktos į nacionalinę oro taršos valdymo programą? Taip / Ne (P)	Jei taip, — nurodykite programos skirsnį / puslapį (P)	Ar politika ir priemonės buvo taikomos tiksliai? Taip / Ne (P) Jei ne, nurodykite atliktus pakeitimus (P)
2. Valstybės narės gali sudaryti nacionalinį azoto balansą, kad remdamosi JT EEK Azoto balansų gairėse nustatytais principais galėtų stebėti bendro žemės ūkio sektoriuje išmetamo chemiškai aktyvaus azoto kiekio, įskaitant amoniaką, azoto suboksidą, amonį, nitratus ir nitritus, pokyčius:			
3. Valstybės narės draudžia naudoti amonio karbonato trąšas ir gali sumažinti iš neorganinių trąšų išmetamą amoniako kiekį, taikydamos šiuos metodus: a) karbamido trąšos pakeičiamos amonio nitrato trąšomis; b) jei toliau naudojamos karbamido trąšos, naudojami metodai, kuriuos taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 30 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamu kiekiu; c) skatinama neorganines trąšas pakeisti organinėmis trąšomis, o jei toliau naudojamos neorganinės trąšos, jos paskleidžiamos atsižvelgiant į numatomą tręšiamų kultūrinių augalų ar pievų azoto ir fosforo poreikį, taip pat į dirvožemyje esantį maistinių medžiagų kiekį ir dirvožemio aprūpinimą maistinėmis trąšomis, naudojant kitas trąšas.			
4. Valstybės narės gali sumažinti iš gyvulių mėšlo išmetamą amoniako kiekį, taikydamos šiuos metodus: a) mažina teršalų, išmetamų ariamą žemę ir pievas tręšiant srutomis ir kietu mėšlu, kiekį, naudodamos metodus, pagal kuriuos išmetamųjų teršalų sumažėja bent 30 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamu kiekiu, ir tenkindamos šias sąlygas: i. mėšlas ir srutos skleidžiami tik atsižvelgiant į numatomą tręšiamų kultūrinių augalų ar pievų maistinių azoto ir fosforo medžiagų poreikį, taip pat į dirvožemyje esantį maistinių medžiagų kiekį ir dirvožemio aprūpinimą maistinėmis trąšomis, naudojant kitas trąšas; ii. mėšlas ir srutos neskleidžiami, jei tręšiama žemė yra įmirkusi, užtvindyta, įšalusi ar padengta sniegu;			

▼B

	Ar politika ir priemonės yra įtrauktos į nacionalinę oro taršos valdymo programą? Taip / Ne (P)	Jei taip, — nurodykite programos skirsnį / puslapį (P)	Ar politika ir priemonės buvo taikomos tiksliai? Taip / Ne (P) Jei ne, nurodykite atliktus pakeitimus (P)
iii. pievoje srutos paskleidžiamos naudojant prikabinamąją žarną, prikabinamąją pavažą arba negiliai ar giliai įpurškiant;			
iv. ant ariamos žemės paskleidžiamas mėšlas ir srutos įterpiamos į dirvožemį per keturias valandas nuo paskleidimo;			
b) mažina teršalų, išmetamų iš mėšlo saugojimo vietų, esančių ne gyvūnų laikymo patalpose, kiekį, naudodamos šiuos metodus:			
i. srutų saugyklose, pastatytose po 2022 m. sausio 1 d., naudojamos mažai taršios saugojimo sistemos ar metodai, pagal kuriuos, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 60 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamu kiekiu, o jei naudojamos esamos srutų saugyklos, – išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 40 %;			
ii. kieto mėšlo saugyklos yra uždengiamos;			
iii. užtikrinama, kad ūkiai turėtų pakankamus mėšlo saugojimo pajėgumus, kad mėšlas būtų paskleidžiamas tik kultūrinių augalų augimui tinkamais laikotarpiais;			
c) mažina iš gyvulių laikymo patalpų išmetamą teršalų kiekį, naudodamos sistemas, kurias taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 20 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamu kiekiu;			
d) mažina iš mėšlo išmetamą teršalų kiekį, naudodamos šėrimo nedidelį baltymų kiekį turinčiais pašarais strategijas, kurias taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 10 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamu kiekiu.			

B. **Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemonės siekiant kontroliuoti išmetamą kietųjų dalelių ($PM_{2,5}$) ir juodosios anglies (P) kiekį**

1. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ([1]) II priedui dėl kompleksinės paramos, valstybės narės gali uždrausti žemės ūkio derliaus liekanas, atliekas ir miško liekanas deginti atvirame lauke. Valstybės narės stebi, kaip laikomasi pagal pirmą pastraipą įgyvendinamo draudimo, ir užtikrina jo vykdymą. Bet kokios tokio draudimo išimtys taikomos tik prevencinių programų, kuriomis siekiama išvengti nekontroliuojamų gaisrų gamtoje, vykdyti maro kontrolę arba saugoti biologinę įvairovę, atveju.			

▼B

	Ar politika ir priemonės yra įtrauktos į nacionalinę oro taršos valdymo programą? Taip / Ne (P)	Jei taip, — nurodykite programos skirsnį / puslapį (P)	Ar politika ir priemonės buvo taikomos tiksliai? Taip / Ne (P) Jei ne, nurodykite atliktus pakeitimus (P)
2. Valstybės narės gali parengti nacionalinį patariamąjį gerosios žemės ūkio praktikos, siekiant tinkamai valdyti derliaus liekanas, kodeksą, remdamosi šiais metodais: a) dirvožemio struktūros gerinimo, įterpiant derliaus liekanas; b) derliaus liekanų geresnių įterpimo būdų taikymo; c) alternatyvaus derliaus liekanų naudojimo; d) dirvožemio derlingumo ir struktūros gerinimo, įterpiant mėšlą, reikalingą augalams kuo geriau augti, taip vengiant mėšlą (gyvūnų mėšlą, gilų šiaudų kraiką) deginti.			

C. **Poveikio mažiems ūkiams išvengimas (P)**

Imdamosi A ir B skirsniuose nurodytų priemonių valstybės narės užtikrina, kad būtų visapusiškai atsižvelgiama į poveikį mažiems ir labai mažiems ūkiams. Pavyzdžiui, valstybės narės, atsižvelgdamos į taikomus mažinimo įsipareigojimus, prireikus gali, jei įmanoma, mažiems ir labai mažiems ūkiams tų priemonių netaikyti (P):			

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

2.7. **Pagal sektorių atrinkta politika, kurią numatoma priimti, nurodant jos priėmimo, įgyvendinimo bei peržiūros tvarkaraštį ir atsakingas kompetentingas institucijas**

2.7.1. *Atskira atrinkta politika ir priemonės (arba politikos ir priemonių rinkinys), kurias numatoma priimti, ir atsakingos kompetentingos institucijos*

Atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinio pavadinimas ir trumpas apibūdinimas(P) *Atitinkamai nurodykite pateiktas 2.6.1 lentelėje.*	Šiuo metu planuojami priėmimo metai (P)	Atitinkamos pastabos, pateiktos po konsultacijos (-ų) dėl atskiros politikos ir priemonių arba politikos ir priemonių rinkinio (N)	Šiuo metu planuojamas įgyvendinimo tvarkaraštis (P)		Tarpiniai tikslai ir rodikliai, pasirinkti atrinktos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangai stebėti (N)		Šiuo metu planuojamas peržiūros tvarkaraštis (jei jis skiriasi nuo nacionalinės oro taršos valdymo programos bendro atnaujinimo, atliekamo kas ketverius metus) (P)	Kompetentingos institucijos, atsakingos už atskirą politiką ir priemones arba politikos ir priemonių rinkinį (P) *Atitinkamai nurodykite pateiktas 2.3.2 lentelėje.*
			Pradžios metai	Pabaigos metai	Tarpiniai tikslai	Rodikliai		

Prireikus pridėti daugiau eilučių

▼B

2.7.2. *Atrinktų priemonių pasirinkimo paaiškinimas ir vertinimas, kaip įgyvendinant atrinktą politiką ir priemones užtikrinamas suderinamumas su kitose susijusiose politikos srityse nustatytais planais ir programomis*

2.6.1 punkte nurodytų priemonių, į kurias atsižvelgta, pasirinkimo paaiškinimas, siekiant nustatyti galutinį atrinktų priemonių rinkinį (N)	
Atrinktos politikos ir priemonių suderinamumas su nacionaliniais ir, kai tinkama, kaimyninių valstybių narių oro kokybės tikslais (P)	
Atrinktos politikos ir priemonių suderinamumas su kitais atitinkamais planais ir programomis, parengtais remiantis valstybių narių ar Sąjungos teisės aktuose nustatytais reikalavimais (pvz., nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais) (P)	

2.8. **Numatomas bendras politikos ir priemonių (taikant papildomas priemones, PP) poveikis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, oro kokybei ir aplinkai ir su tuo susijęs neapibrėžtumas (kai taikoma)**

2.8.1. *Numatomas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimas (PP)*

Teršalai (P)	Bendras išmetamųjų teršalų kiekis (kt), atitinkantis x-2 arba x-3 metų (nurodykite metus) apskaitos duomenis (P)				Išmetamųjų teršalų kiekio sumažėjimas (%), palyginti su 2005 m. (P)			2020–2029 m. nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas (%) (P)	Nacionalinis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas nuo 2030 m. (%) (P)
	2005 baziniai metai	2020 m.	2025 m.	2030 m.	2020 m.	2025 m.	2030 m.		
SO_2									
NO_x									
NMLOJ									
NH_3									
$KD_{2,5}$									
Išmetamųjų teršalų prognozių data (P)									

2.8.2. *Netiesinė išmetamųjų teršalų mažinimo trajektorija*

Jeigu laikomasi netiesinės išmetamųjų teršalų mažinimo trajektorijos, įrodykite, kad tai yra veiksmingiau techniniu ar ekonominiu požiūriu (dėl alternatyvių priemonių atsirastų neproporcingų išlaidų), kad tai nedarys poveikio bet jokių 2030 m. mažinimo įsipareigojimų įvykdymui ir kad nuo 2025 m. trajektorija susijungs su linijine trajektorija (P, jei tinkama) *Atitinkamai nurodykite 2.6.3 lentelėje pateiktas sąnaudas.*	

2.8.3. *Lankstumo priemonės*

Jei naudojamos lankstumo priemonės, pateikite jų naudojimą ataskaitą (P)	

▼B

2.8.4. *Numatomas oro kokybės pagerinimas (PP)*

A. **Numatomas oro kokybės zonų, kuriose tikslai nebus pasiekti ir kuriose tikslai bus pasiekti, skaičius:**

Aplinkos oro kokybės direktyvoje nustatytos vertės	Numatomas oro kokybės zonų, kuriose tikslai nebus pasiekti, skaičius				Numatomas oro kokybės zonų, kuriose tikslai bus pasiekti, skaičius				Bendras oro kokybės zonų skaičius			
	Nurodykite bazinius metus	2020 m.	2025 m.	2030 m.	Nurodykite bazinius metus	2020 m.	2025 m.	2030 m.	Nurodykite bazinius metus	2020 m.	2025 m.	2030 m.
$KD_{2,5}$ (1 m.)												
NO_2 (1 m.)												
KD_{10} (1 m.)												
O_3 (vidutiniškai ne daugiau kaip 8 val.)												
Kita (nurodykite)												

B. **Didžiausias oro kokybės ribinių verčių ir vidutinių poveikio rodiklių viršijimas (N)**

Aplinkos oro kokybės direktyvoje nustatytos vertės	Numatomas didžiausias oro kokybės ribinių verčių viršijimas visose zonose				Numatomas vidutinis poveikio rodiklis (tik $KD_{2,5}$ (1 metai))			
	Nurodykite bazinius metus	2020 m.	2025 m.	2030 m.	Nurodykite bazinius metus	2020 m.	2025 m.	2030 m.
$KD_{2,5}$ (1 m.)								
NO_2 (1 m.)								
NO_2 (1 val.)								
KD_{10} (1 m.)								
KD_{10} (24 val.)								
O_3 (vidutiniškai ne daugiau kaip 8 val.)								
Kita (nurodykite)								

C. **Iliustracijos, rodančios numatomą oro kokybės pagerinimą ir įsipareigojimų įvykdymo lygį (N)**

Žemėlapiai arba histogramos, rodančios numatomą (bent jau NO_2, KD_{10}, $KD_{2,5}$, O_3 ir bet kurio kito problemą keliančio teršalo (-ų)) koncentracijos aplinkos ore raidą, rodančios, pavyzdžiui, keliose oro kokybės zonose (iš visų oro kokybės zonų) iki 2020, 2025 ir 2030 m. bus (nebus) pasiekti oro kokybės tikslai, ir taip pat rodančios numatomą didžiausią šalies ribinių verčių viršijimą ir numatomą vidutinį poveikio rodiklį	

D. **Numatomas kokybinis oro kokybės pagerinimas ir įvykdymo lygis (PP) (kai pirmiau pateiktose lentelėse nepateikta kiekybinių duomenų) (N)**

Numatomas kokybinis oro kokybės pagerinimas ir įvykdymo lygis (PP)	

▼B

Metinėms ribinėms vertėms turėtų būti pateiktos didžiausių koncentracijų visose zonose prognozės. Paros ir valandos ribinėms vertėms turėtų būti pateiktos didžiausio visose zonose užregistruotų viršijamų ribinių verčių skaičiaus prognozės.

2.8.5. *Numatomas poveikis aplinkai (PP) (N)*

	Baziniai metai, naudojami poveikiui aplinkai įvertinti (prašome nurodyti)	2020 m.	2025 m.	2030 m.	Apibūdinimas
Valstybės narės teritorija, kurioje rūgštėjimas viršija kritinės apkrovos ribą (%)					
Valstybės narės teritorija, kurioje eutrofikacija viršija kritinės apkrovos ribą (%)					
Valstybės narės teritorija, kurioje ozonas viršija kritinės apkrovos ribą (%)					

Rodikliai turėtų būti suderinti su Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijoje nustatytais rūgštėjimo, eutrofikacijos ir ozono poveikio ekosistemoms rodikliais (https://www.rivm.nl/media/documenten/cce/manual/Manual_UBA_Texte.pdf).